

Egy hónap – egy téma a biztonságos internethasználatért 2017. május

ONLINE MEGFÉLEMLÍTÉS

Az **online megfélemlítés** (online bullying) során a célszemély sorozatosan és hosszabb ideig fennálló szándékos sérelem okozás áldozatává válik az interneten vagy mobiltelefonon keresztül.

Ennek célja a célszemély fenyegetése, nevétségessé tétele, kiközösítése, lejáratása, negatív színben feltüntetése. Az online és az offline világban előforduló megfélemlítés között átfedés van: általában azokat zaklatják az interneten, akiket az iskolában is piszkálnak, bántalmaznak.

JELLEMZŐ ELŐFORDULÁSI FORMÁK

- A célszemély bántó, sértő üzeneteket kap Facebook-üzenőfalán vagy személyes üzenetben.
- Lejárató üzeneteket, kommenteket írnak róla nyilvános üzenőfalán vagy zárt csoportban.
- Egy „álprofil” hoznak neki létre, ahol az ő nevében írnak, vagy adatokat, információkat osztanak meg róla.
- Megszerzik az e-mail vagy közösségi profil jelszavát, és az ő nevében írnak az ő ismerőseinek olyan üzeneteket, amiket ő vállalhatatlannak tart, vagy közzéteszik a titkait.
- Feltehetnek róla olyan képet, videót, ami kényelmetlen helyzetbe hozza, terjeszthetnek róla álhíreket, rosszindulatú pletykákat.

Az online megfélemlítés elsősorban, de nem kizárólag a fiatalabb korosztályt érinti. Ennek egyik magyarázata az életkori sajátosság, illetve az, hogy a fiatalabb korosztály aktívabb az online térben, mint az idősebb generáció. Manapság már szinte mindenki használ számítógépet vagy okostelefont, és a különböző alkalmazások (Facebook, Viber, Instagram, WhatsApp, Twitter) segítségével gyakorlatilag folyamatos az online (internetes) jelenlét. Ezért a zaklatás nemcsak valós térben (iskolában, utcán), hanem online térben is megvalósulhat. A zaklatás elhúzódó, folyamatos lehet, mivel nem szükséges a résztvevők találkozása. A találkozást követően (pl. iskola után) is folytatódhat, illetve akár találkozás és személyes ismeretség nélkül is megvalósulhat. Heti 7 nap, a nap 24 órájában bármikor megtörténhet, így még az otthon sem jelent biztos védelmet ellene.

A szülőknek az alábbi jelek utalhatnak arra, hogy gyermekét online zaklatják:

- az internethasználati szokásaiban változást veszünk észre: sokkal kevesebbet netezik, bezárkózik, amikor internetezik;
- rosszkedvű, ideges, ingerült lesz, miután internetezik vagy belép a Facebook-fiókjába;
- társas kapcsolatai elszegényesednek, visszavonulóvá válik, nem barátkozik szívesen;
- csökken az önértékelése, negatív gondolatai vannak saját magáról;
- a szokásos szabadidős tevékenységeket, hobbijait elhanyagolja;
- az iskolai teljesítménye romlik, nem tud koncentrálni, a gondok elvonják a figyelmét;
- magába zárkózik, nem közlékeny, nem osztja meg, mi jár a fejében, mi történt vele;
- törli a Facebook- vagy egyéb profilját.

A MEGELŐZÉS LEHETŐSÉGEI

- Tanítsa meg gyermekének az alábbi szabályokat:
 - Minél kevesebb információ érhető el róla az interneten, annál kevesebbet lehet felhasználni zaklatásra.
 - Csak olyan képet, videót készítsen, amit megmutatna szüleinek, tanárainak és az utcájukban lakóknak! Soha nem lehet biztos abban, hogy ők nem látják majd.
 - Csak azokat jelölje vissza ismerősnek, akiket tényleg ismer!
 - Korlátozza, hogy ki léphet vele kapcsolatba, ki láthatja a közzétett bejegyzéseit!
- Beszélgessen rendszeresen gyermekével, hogy idejében kiderüljön, ha zaklatják őt!

MIT TEGYEN ZAKLATÁS ESETÉN?

- Hallgassa meg gyermekét türelmesen és figyelmesen!
- Készítsenek képernyőmentéseket a zaklatás bizonyítására (üzenetekről, chatbeszélgetésekről stb.)!
- Szakítsanak meg minden kommunikációt az elkövetővel!
- Ha az elkövető osztály- vagy iskolatárs, forduljanak az osztályfőnökhöz vagy az intézmény vezetőjéhez!

Amennyiben zaklatás, fenyegetés történik, forduljanak a rendőrséghez!

Egy hónap – egy téma a biztonságos internethasználatért 2017. május

ONLINE GROOMING

A **grooming** angol kifejezés, arra a jelenségre használják, amikor egy felnőtt az interneten keresztül alakít ki kapcsolatot egy gyermekkel, azzal a céllal, hogy szexuális kapcsolatra vegye rá és szexuálisan kihasználja. Az elkövetők legtöbbször úgy cserkészik be a gyerekeket, hogy barátságot vagy szerelmet színlelnek, azért, hogy a fiatal érzelmileg elkezdjen kötődni hozzájuk.

A GROOMING JELLEMZŐI

- A kapcsolat kialakítása során az elkövető a valós személyét, életkorát, nemét sokszor eltitkolja, másnak adja ki magát, mint aki valójában.
- Az elkövetők előszeretettel használják a közösségi oldalakat és a nyilvános chat-szobákat.
- A megosztott személyes információk, különösen a kihívó képek figyelemfelkeltőek az elkövetők számára, és növelik a célponttá válás kockázatát.
- A bizalom elnyerése érdekében hamis, a célszemély számára vonzó információkat közöl magáról (nem, életkor, fénykép, érdeklődési kör), kedvesen viselkedik vele, esetleg kisebb ajándékokat küld.

Az elkövető szándéka sokszor csak akkor lesz nyilvánvaló, amikor a célszemély valamilyen szexuális ajánlatot kap a tőle, vagy az áldozat személyesen is találkozik az elkövetővel, aki erőszakoskodni próbál vele. Előfordulhat az is, hogy a célszemély egy idő után a beszélgetésben kellemetlenül érzi magát, mert az elkövető egyre rámenősebben és tolakodóbban próbálja szexuális tartalmú beszélgetésbe is bevonni. Lehetséges az is, hogy az elkövető intim képeket küld magáról, illetve a másikat is erre kéri.

Az elkövető általában egy olyan felnőtt, aki nála jóval fiatalabbakkal szeretne szexuális kapcsolatot létesíteni.

- Célja, hogy rábírja a neten megismert gyerekeket arra, hogy személyesen is találkozzanak, és akkor – akár – erőszakkal is szexuális kapcsolatot létesítsen.
- További cél lehet, hogy pornográf tartalmú képeket vagy felvételt akar készíteni vagy kérni a gyerektől saját célra, illetve azért, hogy másokkal megossza.
- Az is gyakori, hogy az elkövető a szexuális vágyait a gyerekekkel történő szexuális tartalmú beszélgetésekben, fantáziálásokban éli ki, ezért tart kapcsolatot fiatalokkal.
- Az elkövető a kapott képekkel vagy a beszélgetési előzményekkel zsarolhatja is az áldozatát, hogy az újabb képet, videót küldjön magáról, vagy egyezzen bele a személyes találkozóba és a szexuális kapcsolatba.
- Előfordulhat az is, hogy külföldi munka ígéretével külföldre utaztatja áldozatait, ahol prostitúcióra kényszerítheti.

A MEGELŐZÉS LEHETŐSÉGEI

- Legyen nyitott a gyermeke irányába!
- Tudatosítsa benne, hogy megbízhat Önben és számíthat a segítségére!
- Beszélgessen vele az online tér veszélyeiről és az ottani biztonsági szabályokról!
- Hívja rá fel a figyelmét, hogy az interneten bárki mondhatja magát bárkinek.
- Akit személyesen nem ismerünk az idegen, még ha az interneten rendszeresen beszélgetünk is vele.
- Tanítsa meg gyermekének, hogy ne tegyen közzé és ne osszon meg mással kihívó képet, idegennel pedig semmilyen személyes információt (adatot, képet, stb.)
- Ha találkozni akar valakivel, akit online ismert meg, mindig szóljon előtte Önnek, és csak az Ön engedélyével és jelenlétében találkozzanak!
- A fentiek alól nincsenek kivételek!

MIT TEGYEN GROOMING ESETÉN?

- A gyermek szóljon a szülőjének, ha
 - egy beszélgetés során veszélyben, fenyegetve vagy kellemetlenül érzi magát,
 - szexuális tartalmú beszélgetést kezdeményeznek vele,
 - fényképeket kérnek tőle vagy személyes találkozóra hívják.
- Tiltsák le a felhasználót!
Mentsék le az üzeneteket, beszélgetéseket képernyőmentéssel!
- Jelentsék a honlap üzemeltetőjének!

Ha az elkövető zaklatja vagy fenyegeti gyermekét üzenetekkel, forduljon a rendőrséghez!

